

Характеристика організаційно-управлінської діяльності директора фітнес-клубу

Світлана Стадник

Харківська державна академія фізичної культури,
Харків, Україна

Мета: охарактеризувати організаційно-управлінську діяльність директора фітнес-клубу.

Матеріал і методи: аналіз літературних джерел; аналіз документів; системний аналіз; опитування (анкетування); методи математичної статистики. Дослідження проводилось на базі 12 фітнес-клубів м. Харкова. Респондентами виступали 12 директорів, менеджерів, керуючих фітнес-клубами.

Результати: отримані результати дослідження дозволили виявити рівні управління діяльністю фітнес-клубу, структурні підрозділи і ланки, їх функції, управлінські зв'язки. З позиції комплексного підходу проаналізовано діяльність директора фітнес-клубу за складністю вирішуваних завдань.

Висновки: визначено оптимальну організаційну структуру управління фітнес-клубами, що включає наступні функціональні блоки: фітнес-персонал; сервісний персонал; технічний персонал та адміністрацію. Визначено, що забезпечення фінансово-господарської діяльності фітнес-клубу та постійне удосконалення своєї професійної діяльності є найскладнішими завданнями у діяльності директора-менеджера фітнес-клубу.

Ключові слова: управління, менеджер, директор, діяльність, завдання.

Вступ

Фітнес-індустрія в Україні знаходиться у постійному русі та розвитку. Її характерними ознаками є забезпечення споживачів різноманітними додатковими та супутніми послугами; активна маркетингова політика, оперативне реагування на зміну попиту на ринку, впровадження нових послуг; диференціація цін на послуги; активне економічне стимулювання споживачів послуг; застосування інтенсивних технологій виробництва послуг, що дає можливість отримувати прибутки [8]. Фітнес-клуби відіграють також важливу роль у зміцненні фізичного, духовного і соціального здоров'я нації, формуванні здорового способу та спортивного стилю життя у кожного громадянина країни. Як наслідок, постійно зростає потреба у кваліфікованих кадрах, а особливо в управлінцях, менеджерах, які здатні забезпечити ефективне функціонування фітнес-клубів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить лише про епізодичне вивчення організаційно-управлінської діяльності директора, менеджера фітнес-клубу. Дослідники зосереджувалися на розгляді окремих питань щодо передумов та тенденцій розвитку фітнес-індустрії в Україні [3; 8]; використання сучасних інформаційних технологій у сфері оздоровчого фітнесу [4]; маркетингової діяльності фітнес-клубів [9], професійної діяльності фітнес-тренера [3; 6].

Науковий інтерес у літературі представляє також організація управлінської діяльності менеджера фізкультурно-спортивної організації [7; 11]. Авторами робіт аргументовано представлені особливості управлінської діяльності у сфері фізичної культури та спорту, сучасні вимоги до особистісних та професійних якостей спортивного менеджера.

Однак залишаються без належної уваги проблеми організаційно-управлінської діяльності фітнес-клубу, за виключенням окремих робіт В. Вавілова [1] та С. Демехи, В. Гайового [5]. Але основна увага цих авторів зосереджена тільки на окремих функціях управління.

Отже, перспективність комплексного дослідження організаційно-управлінської діяльності менеджера (ди-

ректора) для забезпечення ефективного функціонування фітнес-клубу обумовила актуальність даної роботи.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дане дослідження виконавалось у рамках реалізації фундаментального наукового проекту на 2015–2017 рр. «Теоретико-методичні основи розвитку неолімпійського спорту» (номер державної реєстрації 0115U002372), номер підтеми «Організаційно-управлінські, економічні та гуманітарні основи розвитку неолімпійського спорту в Україні» (0115U006861С).

Мета дослідження: охарактеризувати організаційно-управлінську діяльність директора фітнес-клубу.

Завдання дослідження: 1) визначити оптимальну організаційну структуру управління фітнес-клубами; 2) проаналізувати діяльність директора фітнес-клубу за складністю вирішуваних завдань.

Матеріал і методи дослідження

У дослідженні використовувались наступні методи дослідження: аналіз літературних джерел; аналіз документів; системний аналіз; опитування (анкетування); методи математичної статистики. Аналіз літературних джерел використовувався для визначення ступеня наукової розробленості досліджуваних питань, отримання початкових даних для вирішення завдань дослідження, інтерпретації отриманих даних при порівнянні різних точок зору з досліджуваної проблеми. У ході дослідження було проаналізовано 52 літературних джерела. Аналізувалися також адміністративно-розпорядчі документи фітнес-клубів міста Харкова, а саме: статuti, правила, договори, маркетингові плани та бізнес-плани, що дозволило визначити напрямки, зміст діяльності, правове положення фітнес-клубів. Метод системного аналізу використовувався для отримання характеристики фітнес-клубу як складної соціальної системи, у результаті чого було проаналізовано організаційну структуру управління фітнес-клубами, виявлено її рівні, підрозділи і ланки управління, визначено їх функції, управлінські зв'язки між ними. Опитування (анкетування) директорів, менеджерів 12 фітнес-клубів м. Хар-

кова дало змогу проаналізувати їх діяльність за складністю вирішуваних завдань. У дослідженні використовувалась програма Excel.

Результати дослідження та їх обговорення

Відповідно до загальної теорії управління функціонування і розвиток організації як єдиного цілого забезпечується організаційною структурою управління, що є сукупністю рівнів та ланок управління, які взаємопідпорядковані та взаємодіють між собою. У даному дослідженні фітнес-клуби розглядалися нами як складна соціальна система, а управління фітнес-клубом – як процес забезпечення налагодженої та скоординованої роботи між його структурними підрозділами для виконання поставлених завдань і функцій. Отже, під поняттям «оптимальна організаційна структура управління фітнес-клубом» ми пропонуємо розуміти сукупність рівнів управління, підрозділів та ланок управління, взаємопов'язаних для здійснення ефективної діяльності.

Результати проведеного системного аналізу свідчать, що внутрішнє середовище фітнес-клубу характеризується лінійно-функціональним типом структури управління. Визначено, що управління діяльністю фітнес-клубу здійснюється на 3 рівнях управління: I – з боку засновника (власника, генерального директора) фітнес-клубу; II – з боку директора (керуючого) клубу; III – з боку менеджерів та керівників відділів. Обов'язково слід враховувати, що організаційна структура управління фітнес-клубом відрізняється у кожному окремо взятому клубі наявністю або відсутністю певних структурних підрозділів та ланок управління. Це залежить від різноманітності фізкультурно-спортивних послуг, що надаються, наявності додаткових та супутніх послуг, політики клубу тощо.

При визначенні оптимальної організаційної структури управління усі структурні підрозділи фітнес-клубу ми умовно об'єднали у 4 функціональні блоки: 1) фітнес-персонал; 2) сервісний персонал; 3) технічний персонал та 4) адміністрацію.

До фітнес-персоналу відносяться: фітнес-менеджер, тренери та інструктори тренажерного залу, групових програм, східних єдиноборств, дитячих програм, ігрового залу, басейну і т. д. Головне завдання фітнес-персоналу – виконання фітнес-програм для клієнтів клубу. Фітнес-персонал очолює фітнес-менеджер. Фітнес-менеджер задає спортивний настрій клубу. Напрямки у фітнесі змінюються кожного сезону, як мода. Тому гарний фітнес-менеджер завжди повинен знати, що популярно і добре продається сьогодні, а що буде добре продаватися завтра. Виходячи з цього, він складає, впроваджує і розвиває фітнес-програми, які пропонує клуб. На ньому лежить відповідальність за проведення усіх фітнес-заходів.

Сервісний персонал забезпечує пропускну здатність клубу, надає та координує інформацію клієнтам, забезпечує на найвищому рівні якість обслуговування клієнтів клубу. До сервісного персоналу ми відносимо сервіс-менеджера, адміністраторів, а також усі структурні підрозділи, які надають додаткові та супутні послуги: бармен, масажист, дієтолог, реабілітолог, менеджери з продажу та менеджери з маркетингу. Головне завдання сервіс-менеджера – керівництво рецепцією, сервісна та інформаційна підтримка клієнтів. У результаті проведеного дослідження визначено, що у багатьох фітнес-клубах функції сервіс-менеджера виконує старший адміністра-

тор або адміністратори. Головним завданням адміністратора є адміністрування роботи фітнес-клубу і взаємодія з персоналом та клієнтами. Це включає контроль процесів планування графіку роботи співробітників; обслуговування клієнтів, презентація фітнес-клубу потенційним і новим клієнтам на максимально високому рівні та продаж фітнес-послуг клубу; підтримка зв'язку з клієнтами клубу; ведення звітності у затвердженій формі тощо.

Результати проведеного дослідження свідчать, що в умовах зростаючої конкуренції надзвичайно важливу роль у сфері фітнес-послуг відіграють менеджери з продажу та менеджери з маркетингу. Але практика функціонування фітнес-клубів показує, що нерідко їх функції виконують адміністратори та директори клубів. Це свідчить про те, що керівництво клубів недооцінює роль даних структурних ланок. Ми вважаємо, що відділ або менеджер з продажу є одним з основних структурних підрозділів клубу, адже він практично забезпечує роботу інших підрозділів, залучаючи до клубу клієнтів. У свою чергу менеджери з маркетингу проводять оцінку ринку, визначають попит та відповідно до нього формують акційні пропозиції для клієнтів, тобто утримують клієнтів у клубі. Отже, від ефективності діяльності менеджера з продажу та менеджера з маркетингу залежить також ефективність функціонування клубу у цілому.

До технічного персоналу відносяться менеджер технічної служби та обслуговуючий персонал. Менеджер технічної служби відповідає за інженерно-технічну службу і забезпечує безперебійну роботу всіх систем і устаткування клубу, поточні ремонти, постачання витратними матеріалами, взаємини з пожежною інспекцією та санепідемстанцією, міськими водо- і енергопостачальними організаціями тощо. Обслуговуючий персонал забезпечує якісну експлуатацію як будівлі, так і фітнес-клубу у цілому (обладнання, тренажери).

Адміністративний блок виконує функції розвитку, планування та керівництва діяльністю клубу, здійснюючи управлінський вплив на інші блоки. До адміністративного блоку відносяться: власник (генеральний директор), директор (керуючий клубу) та бухгалтер (фінансовий директор).

Головна роль у розвитку та координації діяльності фітнес-клубу належить власнику (генеральному директору), за ініціативою якого й створюється клуб. Вирішальне значення для успіху фітнес-клубу та бізнесу у цілому має директор або керуючий, діяльність якого як управлінця, менеджера, має свої особливості. Це обумовлено специфікою та складністю виконуваних завдань, спрямованих на забезпечення фінансового результату та налагодженої роботи клубу, а також його просування на ринку фітнес-послуг. Тобто від ефективної діяльності директора залежить ефективність функціонування клубу, що виражається у виконанні бізнес-плану, кількості клієнтів, ресурсному забезпеченні тощо.

Визначено, що до головних обов'язків директора фітнес-клубу відносяться:

- загальне керівництво діяльністю фітнес-клубу (розпорядження майном і фінансовими коштами);
- економічне і стратегічне планування роботи фітнес-клубу (розробка бізнес-планів фітнес-клубу і забезпечення їх виконання);
- організаційна робота (забезпечення взаємодії та ефективного функціонування усіх структурних підрозділів, формування оптимальної організаційної структури відпо-

відно до стратегії діяльності фітнес-клубу, налагодження взаємодії з перевіряючими органамими);

- координація, а саме об'єднання в одне ціле роботи кожної ланки фітнес-клубу, дотримання бюджету, проведення регулярних нарад, засідань, конференцій і різних комісій; ведення табелів, побудова графіків роботи персоналу;

- контроль за забезпеченням належного виконання поставлених завдань всіма ланками організаційної структури. Функція контролю полягає в налагодженості зворотного зв'язку між інформацією про підсумки роботи та відповідними документами (плани, стандарти, норми), з тим, щоб всі відхилення були розглянуті й усунені;

- контроль за раціональним використанням матеріальних, фінансових і трудових ресурсів;

- управління персоналом (пошук та підбір кваліфікованих кадрів, формування професійної команди, навчання і розвиток співробітників);

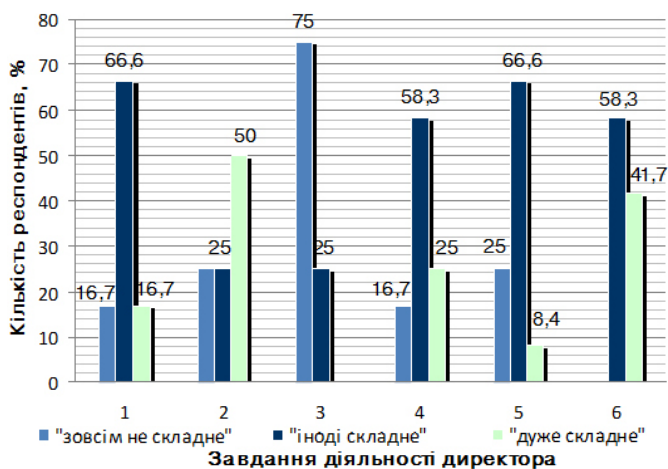
- забезпечення експлуатації приміщень, забезпечення вирішення поточних питань з комунальними службами;

- оснащення клубу спортивно-технічним устаткуванням, інвентарем, матеріалами і здійснення контролю за їх використанням, організація своєчасного капітального і поточного ремонту будівель, споруд, приміщень клубу і устаткування;

- укладання договорів тощо.

Обов'язково слід враховувати, що обов'язки директора у кожному фітнес-клубі можуть відрізнятися від вище викладених нами через наявність або відсутність певних структурних підрозділів та ланок управління.

Результати опитування директорів та менеджерів фітнес-клубів м. Харкова свідчать, що головними завданнями у їх діяльності є: загальне керівництво фітнес-клубом; забезпечення фінансово-господарської діяльності фітнес-клубу; зв'язок з установами та організаціями; управління персоналом фітнес-клубу; створення сприятливих умов для клієнтів фітнес-клубу; постійне удосконалення своєї професійної діяльності (рис.).

Рис. Завдання діяльності директора фітнес-клубу:

- 1) загальне керівництво діяльністю фітнес-клубу;
- 2) забезпечення фінансово-господарської діяльності фітнес-клубу;
- 3) зв'язок з установами та організаціями;
- 4) управління персоналом фітнес-клубу;
- 5) створення сприятливих умов для клієнтів фітнес-клубу;
- 6) постійне удосконалення своєї професійної діяльності.

Як бачимо з рисунку, тільки 16,7% респондентів вважають загальне керівництво фітнес-клубом зовсім нескладним завданням, така ж кількість (16,7%) – мають протилежну думку та вважають його дуже складним. Більшості опитаних (66,6%) здійснювати загальне керівництво клубом іноді складно, адже виникають непередбачувані обставини та деякі проблеми.

Безумовно, такі відповіді можна пояснити тим, що у процесі виконання даного завдання директор (менеджер) виконує цілий ряд функцій: планування діяльності фітнес-клубу; забезпечення фінансового результату; координація і контроль діяльності всіх підрозділів фітнес-клубу; упровадження інноваційних методів та фітнес-програм, передових фітнес-технологій; прийняття управлінських рішень, узагальнення результатів діяльності клубу. Для цього необхідні знання принципів і технологій планування, а також уміння визначати мету та завдання діяльності клубу на дальню, середню і ближню перспективу, навички орієнтуватися в сучасних ринкових умовах фітнес-індустрії.

Ще одним важливим завданням директора (менеджера) є забезпечення фінансово-господарської діяльності фітнес-клубу. Як бачимо, половина опитаних директорів (50%) вважають його дуже складним завданням та ще 25% – іноді складним. Адже його виконання передбачає такі функції, як збереження і зміцнення матеріально-технічної бази, розпорядження фінансовими коштами фітнес-клубу, що спрямовано на забезпечення безперервної роботи усіх систем клубу, виконання бюджету клубу. Для цього необхідні знання з економіки, маркетингу та основ бухгалтерського обліку, особливостей будівництва спортивних споруд, техніки експлуатації та призначення спортивних тренажерів, пристроїв та іншого спортивного приладдя. Важливе значення при виконанні даного завдання має також налагодження взаємозв'язку з комунальними установами, уміння раціонально планувати та розподіляти наявні фінансові кошти, визначати рентабельність послуг, прогнозувати ризики тощо. Однак решта респондентів (25%) вважають забезпечення фінансово-господарської діяльності фітнес-клубу зовсім нескладним завданням, що пояснюється досвідом роботи у фітнес-індустрії (5 років і більше) та належним рівнем освіти саме цієї частини опитаних.

Належне місце, як показало опитування, директори фітнес-клубів міста Харкова приділяють налагодженню контактів з іншими організаціями. Результати опитування показали, що таке завдання, як зв'язок з установами та організаціями, для більшості (75%) є зовсім нескладним, а для решти (25%) – іноді складним. Це свідчить про їх вміння вести переговори, знаходити точки дотику інтересів, здійснювати представництво фітнес-клубу в установах та організаціях.

Відомо, що одне з головних завдань у діяльності будь-якого керівника організації – це управління персоналом фітнес-клубу. У процесі виконання даного завдання директор (менеджер) фітнес-клубу виконує цілий ряд функцій: пошук та підбір персоналу; визначення функціональних обов'язків працівників; мотивація персоналу; забезпечення підвищення кваліфікації. Для цього необхідні знання основ законодавства про працю та психологію, вміння здійснювати відбір кваліфікованих фахівців, організувати і контролювати їх роботу, забезпечувати взаємодію усіх структурних підрозділів фітнес-клубу, створювати сприятливий морально-психологічний клімат у клубі.

Як свідчать результати проведеного опитування, управління персоналом фітнес-клубу для половини дирек-

торів (58,3%) є іноді складним завданням та для 16,7% – зовсім нескладним. Це свідчать про те, що керівники фітнес-клубів уміють знаходити стимули до праці для своїх працівників, приділяють увагу контролю, проте, на думку 25% респондентів, це є дуже складним завданням.

Великий вплив на ефективність діяльності фітнес-клубу має створення сприятливих умов для клієнтів фітнес-клубу. Це завдання для більшості опитаних (66,6%) є іноді складним, адже інколи виникають непередбачувані обставини з різними за характером та соціальним статусом людьми, що вимагає від директора та персоналу клубу вміння знаходити компроміс, викликати прихильність та розуміння у співрозмовника-клієнта клубу тощо. Четверта частина опитаних (25%) вважають, що створення сприятливих умов для клієнтів фітнес-клубу – це зовсім нескладне завдання, та тільки 8,4% стверджують, що це дуже складно. На наш погляд, щоб успішно виконувати дане завдання, директор клубу повинен вчасно організувати ремонтні роботи, контролювати роботу обслуговуючого персоналу, дотримання санітарно-гігієнічних норм тощо.

Ще одним важливим завданням директора (менеджера) є постійне удосконалення своєї професійної діяльності, яке вимагає підвищення професійного рівня менеджера (керівника), самовдосконалення і самореалізацію. Результати опитування свідчать, що це дуже (41,7%) та іноді складне (58,3%) завдання, посилаючись на постійну зайнятість своїми професійними обов'язками. Ми вважаємо, що директорам, менеджерам фітнес-клубів потрібно

постійно працювати над своїм розвитком, оволодінням сучасними технологіями організаційно-управлінської діяльності, інноваціями в галузі фітнес-індустрії, приймаючи участь у конференціях, фітнес-конвенціях, тренінгах, що проводяться як в Україні, так і за її межами.

Висновки

1. У ході дослідження було визначено оптимальну організаційну структуру управління фітнес-клубами, що включає 4 функціональні блоки: фітнес-персонал; сервісний персонал; технічний персонал та адміністрацію. Кожний блок самостійно виконує поставлені перед ним завдання і функції, взаємодіючи один з одним, утворюючи цілісну систему.

2. Проведений аналіз свідчить, що для директорів та менеджерів фітнес-клубів м. Харкова зовсім нескладно здійснювати зв'язок з установами та організаціями (75%). Іноді складними є здійснення загального керівництва діяльністю фітнес-клубу та створення сприятливих умов для клієнтів фітнес-клубу (66,6%), управління персоналом (58,3%). На особливу увагу заслуговують такі дуже складні, на думку опитаних, завдання, як забезпечення фінансово-господарської діяльності фітнес-клубу (50%) та постійне удосконалення своєї професійної діяльності (41,7%).

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язувати з розробкою функціонально-контекстної моделі підготовки менеджера фітнес-клубу.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що немає конфлікту інтересів, який може сприйматися таким, що може нанести шкоду неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Список використаної літератури

1. Вавилов, В. (2015), *Основи менеджмента в фитнес-индустрии*, Саммит-Книга, Киев.
2. Василенко, М.М. (2014), "Сучасні вимоги до формування готовності майбутніх фітнес-тренерів до професійної діяльності", *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, Вип. 38, С. 119-124.
3. Ващук, Л. (2013), "Передумови розвитку та становлення фітнесу в Україні", *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, №3, С. 7-9.
4. Гончарова, Н., Денисова, Л., Усиченко, В. (2012), "Використання сучасних інформаційних технологій у сфері оздоровчого фітнесу", *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, №2, С. 163-166.
5. Демеха, С., Гаєвий, В. (2013), "Технологія управління фізкультурними кадрами в організаціях фітнес-спрямованості", *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, №1 (21), С. 9-12.
6. Дутчак, М.В., Василенко, М.М. (2013), "Теоретичне обґрунтування кваліфікаційної характеристики фітнес-тренера", *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, №2, С. 17-21.
7. Дутчак, Ю.В. (2013), *Особистісні детермінанти організованості спортивного менеджера як суб'єкта управлінської діяльності: автореф. дис. канд. наук з фізичного виховання та спорту*, Львівський державний університет фізичної культури, Львів, 20 с.
8. Імас, Є., Мічуда, Ю. (2015), "Тенденції розвитку сфери фізичної культури та спорту в умовах сучасного ринку", *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, №2, С. 142-149.
9. Стадник, С., Середа, Н. (2016), "Маркетинговий аналіз конкурентоспособности фитнес-клубов в городе Харькове", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 6(56), С. 120-124, doi: 10.15391/snsv.2016-6.021.
10. Стадник, С.О. (2017), "Акмеологічний підхід до вивчення діяльності менеджера фітнес-клубу", *Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць*, Харківська державна академія фізичної культури, Харків, С. 45-50.
11. Тягун, Р. (2013), "Особливості управлінської праці у сфері фізичного виховання і спорту", *Вісник Прикарпатського університету*, Вип. 18, С. 129-137.

Стаття надійшла до редакції: 21.10.2017 р.

Опубліковано: 30.12.2017 р.

Аннотація. Светлана Стадник. Характеристика организационно-управленческой деятельности директора фитнес-клуба. Цель: охарактеризовать организационно-управленческую деятельность директора фитнес-клуба. **Материал и методы:** анализ литературных источников; анализ документов; системный анализ; опрос (анкетирование); методы математической статистики. **Исследование** проводилось на базе 12 фитнес-клубов г. Харьков. **Респондентами** выступали 12 директоров, менеджеров. **Результаты:** полученные результаты исследования позволили выявить уровни управления деятельностью фитнес-клуба, структурные подразделения и звенья, их функции, управленческие связи. **С позиции комплексного подхода** проанализирована деятельность директора фитнес-клуба по сложности решаемых задач. **Выводы:** определена оптимальная организационная структура

управления фитнес-клубами, включающая следующие функциональные блоки: фитнес-персонал, сервисный персонал, технический персонал и администрацию. Определено, что обеспечение финансово-хозяйственной деятельности фитнес-клуба и постоянное совершенствование своей профессиональной деятельности являются самыми сложными задачами в деятельности директора-менеджера фитнес-клуба.

Ключевые слова: управление, менеджер, директор, деятельность, задачи.

Abstract. Svitlana Stadnyk. Characteristics of the organizational and managerial activity of the fitness club director.

Purpose: describe the organizational and managerial activities of the fitness club director. **Material & Methods:** analysis of literary sources; analysis of documents; system analysis; survey (questionnaire) methods of mathematical statistics. The study was conducted on the basis of 12 fitness clubs in Kharkiv. Respondents were 12 directors, managers of fitness clubs. **Results:** the obtained results of the study made it possible to reveal the levels of management of the fitness club activities, structural divisions and links, their functions, management ties. From the perspective of an integrated approach, the activity of the director of the fitness club on the complexity of the tasks to be solved. **Conclusion:** optimal organizational structure of management of fitness clubs is defined, includes the following functional blocks: fitness staff service personnel technical staff and administration. It is determined that the financial and economic activities of the fitness club and the continuous improvement of their professional activities are the most difficult tasks in the activity of the director and manager of the fitness club.

Keywords: management, manager, director, activity, task.

References

1. Vavilov, V. (2015), *Osnovy menegmenta v fitness-industrii* [Fundamentals of Management in the Fitness Industry], Sammit-kniga, Kiev. (in Russ.)
2. Vasilenko, M.M. (2014), "Modern requirements for the formation of the readiness of future fitness trainers for professional activities", *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchij i sahalnoosvitnij shkolah*, No. 38, pp. 119-124. (in Ukr.)
3. Vachuk, L. (2013), "Prerequisites for the development and establishment of fitness in Ukraine", *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorov'ia u suchasnomu suspilstvi*, No. 3, pp. 7-9. (in Ukr.)
4. Goncharova, N., Denisova, L. & Usychenko, V. (2012), "Use of modern information technologies in the field of health fitness", *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorov'ia u suchasnomu suspilstvi*, No. 2, pp. 163-166. (in Ukr.)
5. Demeha, S. & Gaevy, V. (2013), "Technology of management of sports personnel in organizations of fitness-orientation", *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorov'ia u suchasnomu suspilstvi*, No. 1 (21), pp. 9-12. (in Ukr.)
6. Dutchak, M.V. & Vasilenko, M.M. (2013), "Theoretical substantiation of the qualification characteristic of the fitness trainer", *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*, No. 2, pp. 17-21. (in Ukr.)
7. Dutchak, Yu.V. (2013), *Osobystisni determinanty organisovanosti sportyvnogo menegera yak sub'iekta upravlijskoi diyalnosti: avtoref. kand. nauk. po fis. vosp. i sportu* [Personality determinants of organized sports as a business manager of management: PhD thesis abstract], Lviv, 20 p. (in Ukr.)
8. Imas, E. & Michuda, Yu. (2015), "Trends in the development of the field of physical culture and sports in the current market", *Teoriya i metodika fizychnoho vykhovannia i sportu*, No. 2, pp. 142-149. (in Ukr.)
9. Stadnyk, S. & Sereda, N. (2016), "The marketing analysis of competitiveness of fitness-clubs in Kharkiv", *Slobozans'kij naukovy-sportivnij visnik*, No. 6(56), pp. 120-124, doi: 10.15391/snsv.2016-6.021. (in Russ.)
10. Stadnyk, S.O. (2017), "Akmeologichesky approach to the study of the activity of the manager of the fitness club", *Stratehichne upravlinnia rosvytkom fizychnoi kultury i sportu: V rehionalna nauk.-prakt. konf.* [Strategic management of the development of physical culture and sports: V regional scientific and practical Internet conference: materials conference], Kharkiv, April 26–28, 2017, pp. 45-50. (in Ukr.)
11. Tyagur, R. (2013), "Features of managerial work in the field of physical education and sports", *Visnyk Prykarpats'koho universitet*, Vol. 18, pp. 129-137. (in Ukr.)

Received: 21.10.2017.

Published: 30.12.2017.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Стадник Світлана Олександрівна: к. фіз. вих., Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, м. Харків, 61058, Україна.

Стадник Светлана Александровна: к. физ. восп., Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Svitlana Stadnyk: PhD (Physikal Education and Sport), Kharkiv State Academy of Physikal Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0001-6694-1098

E-mail: svetlanastadnik87@gmail.com